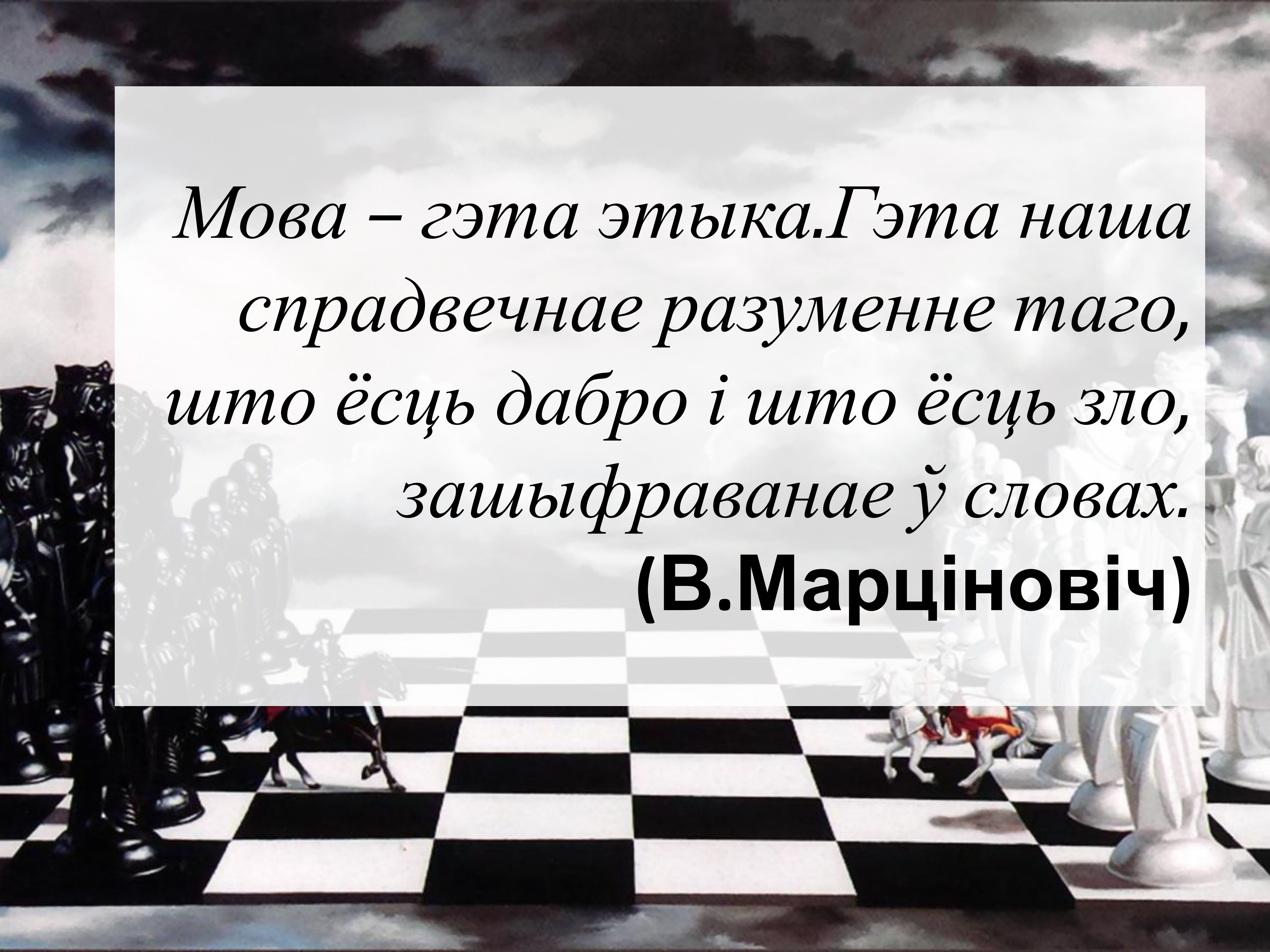

Мова – гэта этыка.Гэта наша спрадвечнае разуменне таго, што ёсць дабро і што ёсць зло, зашыфраванае ў словах.

(В.Марціновіч)

1. Выберыце правільнае азначэнне.

а) Лексіка - гэта навука аб гуках мовы.

б) Лексіка - гэта навука, якая вывучае часціны мовы.

в) Лексіка - гэта навука, якая вывучае слоўнікавы склад мовы

2.Працягніце фразу:

Лексічнае значэнне слова- гэта...

3.У беларускай мове словы маюць:

а) прамое і непрамое значэнне

б) прамое і пераноснае значэнне

в) ускоснае і пераноснае значэнне

4. У якіх фразах дзеяслоў "гарэць" ужыты ў пераносным значэнні?

а) вушы гараць;   в) Міхась гарыць на працы;

б) касцёр гарыць;   г) дровы гараць;

5.Словы адной часціны мовы, блізкія па значэнні:

а) -амонімы

б) -сінонімы

в) -мнагазначныя

6.Падабраць сінонімы да слова Радзіма

Адказы

1. **В**;

2. **Лексічнаезначэнне-гэта тое**, **што слова абазначае**;

3. **Б**;

4. **А**,**В**;

5 **Б**;

6.**Айчына**, **Бацькаўшчы**

АБУЦЦА	РАЗУЦЦ
ВЕЧАР	А
ЗАБАРА	РАНІЦА
НІЦЬ	ДАЗВОЛІ
ПОЎНЫ	ЦЬ
ДУЖЫ	ПУСТЫ
ВАЙНА	СЛАБЫ

АНТОНІМЫ

- ✔ Паглыбіць веды па тэме антонімы
- ✔ Замацаваць уменне знаходзіць антонімы
- ✔ Выпрацоўваць уменне падбіраць антонімы
- ✔ Вызначаць значэнне антанімічных пар слоў
- ✔ Ужываць ва ўласным маўленні з пэўнымі

Словы адной і той жа часціны мовы, якія маюць супрацьлеглае значэнне, называюцца **антонімамі:** *дзень — ноч, лёгкі — цяжкі, плакаць — смяяцца.*

Антонімы ўжываюцца ў мове пры апісанні ці характарыстыцы прадметаў і з'яў, супрацьлеглых па якіх-небудзь прыметах.

Антонімы надаюць мове выразнасць, служаць сродкам сувязі сказаў у тэксце або частак сказа, напрыкад: *Вада ў рацэ разлілася шырока, заліла ўвесь* ***нізкі левы*** *бераг.* ***Правы*** *бераг* ***высокі****, на ім расце хвойны лес* (К. Чорны). ***Родная*** *зямля — маці,* ***чужая*** *старонка — мачаха* (Прыказка).

7oom.ru

Фізкультхвілінка:

Сінонімы – падняць рукі ўверх, пацягнуцца.

Антонімы – прысесці.

- **“Слоўнік антонімаў” У.М.Лазоўскі.**
- **Л. М. Гамеза. Комплексны лексічны слоўнік беларускай мовы (сінонімы, антонімы, амонімы, паронімы).**

Лексічная работа

Спісаць, замяняючы выдзеленыя словы антонімамі. Дзе трэба, змяняйце формы слоў

Восень *лічыцца* ***сумнай*** *парой.* ***Гаснуць*** *у гэты час яркія фарбы на лугах і палях.* ***Змаўкае*** *лес. Птушкі* ***адлятаюць*** *у вырай.* ***Хмурнее*** *неба. Уся прырода* ***замірае. Ціхай,*** *напоўнена зямля. Сонца быццам* ***слабее****, робіцца* ***нядужым****. Ёсць асаблівае хараство ў* ***асенніх*** *фарбах.*

Лексічная работа

Вясна лічыцца радаснай парой. Загараюцца ў гэты час яркія фарбы на палях.Гамоніць лес.Птушкі прылятаюць з выраю.Яснее неба. Уся прырода ажывае. Гулам напоўнена зямля. Сонца быццам мацнее, робіцца дужым. Ёсць асаблівае хараство ў [illegible] фарбах.

Група 1
Да словазлучэнняў падбярыце антанімічныя.

Халодная зіма	цёплае лета
любоў да сяброў	нянавісць да ворагаў
позна лёг	рана ўстаў
паехаць раніцай	пайсці вечарам
ручны гадзіннік	насценны гадзіннік
цвёрды гук	мяккі гук

Група 2

Прачытаць прыказкі. Падабраць словы-антонімы да выдзеленых слоў і запісаць.

1. *Чорнае **белым** не стане.*
2. *Дрэнны пачатак не к добраму **канцу***
3. *Лёгка раскідаць, ды **цяжка** збіраць.*
4. *Хто чужога не шануе, той хто **свайго** не мае.*
5. *Добрае чуваць далека, **дрэннае** яшчэ далей*

namonitore.ru

Група 3

Падбярыце антонімы і запішыце іх па сэнсу да прыметнікаў на месцы прапушчаных слоў:

Ёсць людзі добрыя і злыя, мужныя і труслівыя, вясёлыя і сумныя, здаровыя і хворыя, старыя і маладыя, аптымістычныя і песімістычныя, моцныя і слабыя.

Дамашняе заданне

правіла § 17

Выканаць практыкаванне 121.

5 узровень

Выпісаць 5 сказаў з твора “Страта” Генрыха Далідовіча, у якіх ёсць антонімы.